

MEMORIA DE LES ACTIVITATS DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES, ANY 2020

Introducció

La memòria de les activitats del CEB de l'any 2020 ve marcada per la pandèmia del COVID que va començar a mitjats del març.

Fins aleshores s'havien fet les activitats previstes però a partir d'aquella data i degut primer al confinament total i després a les normes que es van imposar el centre s'ha vist molt limitat i només s'han fet aquelles que la llei permetien fer, tot i que en unes condicions molt restringides.

1. Jornades de Patrimoni en perill. El patrimoni de la vinya i el vi

Els objectius de les VIII Jornades foren estudiar la situació dels elements del patrimoni vitivinícola al Bages, la seva importància i la seva situació actual que, en molts casos, es troba en perill a causa de l'abandonament de moltes masies reconvertides en segones residències o en cases rurals; per la desaparició per causes naturals de molta gent que encara va viure el treball de la vinya abans; per la desconeixença de les noves generacions i també per relacionar l'abans amb l'ara en el sentit que el fet que el Bages tingui una denominació d'origen és per que a darrera seu té tota una història i una tradició que cal conèixer, preservar i posar en valor.

Aquestes jornades han comptat, un any més, amb el suport econòmic de l'IRMU mitjançant els ajuts que concedeix per jornades i congressos i s'emmarquen en el projecte "Preservació de la memòria popular de la vinya i el vi" que ha engegat el CEB, la DO Pla de Bages i 28 ajuntaments del Bages amb el suport del Consell Comarcal.

Divendres 24 de gener.

Visita col·lectiva i amb la participació del comissari Albert Fàbregas de l'exposició **Pedres i barraques. Les construccions de pedra seca**, de l'ajuntament de Súria que es va exposar a la sala annexa on es feien les Jornades.

Posteriorment l'historiador Llorenç Ferrer, bagenc i especialista en el tema de la vinya pronuncià la conferència “**Vinya, paisatge, patrimoni i relacions socials**”. Van assistir a la jornada unes 55 persones.

El dissabte 25 de gener es va fer una jornada de treball de dos quarts de deu del matí fins a dos quarts de dues.

De dos quarts de 10 a les 11 es van presentar tres comunicacions:

- La fabricació de l'aiguardent: les fasines per Ernest Molins
- Remeis tradicionals amb vi, vinagre o aiguardent per Roser Parcerisas
- La verema: cuina i tradició per Maria Estruch

De 11 a 2/4 de 12 es va fer una pausa-café i un tast de vins de la DO Pla de Bages

De dos quarts de 12 a dos quarts de dues

- La recuperació de varietats de vinya per la DO Pla de Bages per Joan Soler
- Conversa amb quatre persones del món del vi i la vinya (dos de Cardona, un d'Artés i un altra de Sant Vicenç de Castellet) que van treballar la vinya de manera tradicional. Activitat moderada per Mireia Vila, responsable de les entrevistes en el projecte Memòria de la vinya i el vi.
- Projecció del curtmetratge dels anys setanta sobre el món de la vinya i el vi a Sant Fruitós de Bages.

Al llarg del matí van assistir, de forma intermitent, una seixantena de persones

Dissabte 1 de febrer amb l'assistència d'un es vint-i-cinc persones es van fer dues visites.

- Visita la Casa de Natura La Culla, Camp d'Aprenentatge del Bages i seu de la DO Pla de Bages. Ens van fer una explicació del mas, de la seva relació amb el conreu de la vinya i les principals característiques de la DO Pla de Bages
- Visita al celler Fargas-Fargas (Salelles) a un celler de la comarca. Joaquim Fargas va acompanyar el grup a fer un recorregut per les vinyes, tot explicant les característiques d'aquest conreu i una posterior visita al celler (amb tast de vins) i explicació del producte que ofereixen.

Cal dir que tant la conferència de Llorenç Ferrer com les comunicacions de dissabte seran publicades en el proper número de DOVELLA 127, en forma de monogràfic. Aquesta número també compta amb una subvenció de l'IRMU per a la seva publicació i difusió.

2. Full informatiu

Per mantenir un contacte directe amb els nostres associats cada trimestre hem enviat un full informatiu per email i també s'encarta a la revista DOVELLA. En aquest full s'informa de totes les activitats i novetats de la nostra entitat de cada trimestre.

Aquest 2020 s'han enviat els fulls informatius 6, 7 i 8 (es poden consultar al web del CEB)

3. Parada de Sant Jordi

La festa es va suspendre

4. Recercat

La X edició del Recercat. Jornada de Cultura i Recerca Local que s'havia de celebrar al Vendrelli es va suspendre per la pandèmia.

El Centre hi va presentar el pòster "*Cep, tina, vi*". *Memòria històrica de la vinya i el vi a la comarca del Bages* de Mireia Vila , coordinadora del projecte (i que es pot veure al web del CEB)

La presentació del pòster es va fer a l'octubre de forma telemàtica i és una de les activitats que havia de fer el Centre com a conseqüència de la subvenció que va rebre el projecte "Recuperem la memòria popular de la vinya i el vi" per part de l'IRMU l'any 2019.

5. Conferències i presentació de llibres

El confinament dels mesos de març i abril va obligar ajornar la presentació dels llibres que el centre tenia previst publicar durant l'any.

A partir del mes de juliol i amb totes les restriccions obligades es va fer la presentació de les publicacions següents:

- **Presentació del llibre “Captius de l’altitud”. 57 anys d’escalades de la cordada formada per Joan Frontera i Ramon Majó, de Ramon Majó.**

Dia: dijous 14 de juliol, Hora: 19:30

Lloc: Centre Cultural el Casino de Manresa. Sala d’exposicions

Assistència 50 persones (aforament màxim permès)

Presentació a càrrec d’Emili Martínez.

L’obra, publicada pel CEB, dins la col·lecció Memòries núm. 13 relata les peripècies compartides de Ramon Majó amb Joan Frontera durant prop de seixanta anys d’escalar junts per mig món. Al mateix temps, aprofita per donar referències tant de l’evolució tècnica com la filosòfica de l’escalada i presenta aspectes de la història d’aquesta activitat al Bages des dels seus orígens.

- **Presentació del llibre “ElsTorra una família manresana”. De teixidors de vels a impressors i llibreters, de Montserrat Torra Puigdellivol**

Dia 24 de juliol a les 19.30

Lloc : Sala Plana de l’Om

Assistència: 90 persones (aforament màxim permès)

Presentació a càrrec de Joan-Carles Guardiola i l’autora

El llibre, editat pel CEB, forma part de la col·lecció Monogràfics amb el núm. 31. El llibre recull la història familiar d’aquesta família manresana d’origen calafi que va passar de treballar la seda a impressors al comprar la Impremta Sant Josep que, més endavant, s’ampliaria amb una llibreria i una sala d’art -primer al carrer Sobrerroca i després al Born- i va esdevenir un referent i un dels focus culturals del catalanisme de la Manresa de meitats del segle XX.

- **Presentació de la Miscel·lània núm. 13.**

Dia 22 de setembre, a les vuit del vespre

Lloc Basílica de la Seu

Assistència: 110 persones

Presentació. Rector de la Seu, president del CEB, alcalde Manresa.

Conferència de Josep Oliveras. “Homenatge a Josep Maria Gasol Almendros.

La Miscel·lània núm. 13, editada pel CEB, és un homenatge al que va ser fundador i primer president de la nostra entitat.

El llibre s’estructura en tres grans blocs. Al primer es recullen onze articles que fan referència a la persona, l’obra i trajectòria de mossèn Gasol. El segon recull quinze articles de temàtiques molt diverses de diferents àmbits de la Catalunya central i el tercer bloc és un recull del conjunt d’obra publicada per l’homenatjat.

Durant la presentació es va fer entrega a tost els assistents d’una uca sobre el personatge de Joan Vilamala, editada per Amics de la Seu.

Al començar i finalitzar l’acte Joan Franch organista de la Seu va tocar algunes peces a l’orgue.

6. Visites Manresa Desconeguda

Com cada any el CEB a partir de l'encàrrec de la Regidoria de Cultura s'encarrega de la preparació, contingut i guiatge de les visites de la Manresa Desconeguda que es fan pels voltants de la Festa Major.

Aquest any per culpa de la pandèmia les visites van quedar restringides a dos dies, en un espai obert i amb un aforament limitat.

Dia .Dijous 27 d'agost, de 17:00 a 21:00, Visita a la fàbrica Pirelli

Dia Divendres 28 d'agost, de 17:00 a 21:00, Visita a la fàbrica Pirelli

Hi van passar 300 persones (màxim permès) i la visita va tenir un notable ressò als mitjans de comunicació i xarxes

La visita va comptar amb la col·laboració de l'Oficina de Turisme, personal de Pirelli, l'Associació de Restauradors de Vehícles Antics de Bombers i alumnes de l'UPC.

7. Al·legacions al projecte d'ascensor a la Culla

En la Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa, els tècnics municipals van presentar el projecte per a l'instal·lació d'un ascensor a l'interior de la Masia de la Culla.

La col·locació de l'esmentat ascensor malmet la zona de la cuina de la masia i un sostre de volta de planta baixa.

En Josep Galobart juntament amb en Francesc Comas van redactar un extens i erudit informe d'al·legació, que tota la junta va ratificar i es va presentar a l'Ajuntament de Manresa.

L'informe demana que es contempli la possibilitat de posar l'ascensor a l'exterior.

Segons ens ha informat la Comissió de Patrimoni de la Generalitat ha demanat a l'Ajuntament de Manresa un Estudi Històric i Arqueològic de la Masia i la tramitació està aturada fins que disposin de l'estudi, llavors podran dictaminar sobre el projecte.

8. Commemoració dels Panyos

El CEB continua formant part de la comissió per commemorar els 200 anys de la primera fàbrica de Catalunya, els Panyos.

Aquest any no es van fer les jornades i la única activitat va ser la presentació d'un número doble de DOVELLA (el primer) amb un monogràfic sobre Els Panyos i una conferència del doctor Josep Oliveras.

Aquesta DOVELLA 128-129 va comptar amb la participació dels principals especialistes que han analitzat la fàbrica.

Amb el suport de la Fundació Parc de la Sèquia-Junta de la Sèquia, ajuntament de Manresa i IRMU.

9.Participació del CEB amb diferents entitats o comissions

Malauradament la nostra col·laboració amb altres entitats ha queda ajornada si bé en alguns casos s'ha fet de forma telemàtica.

Anella Verda

Ramon Cornet informa sobre el Plenari en que es va presentar el Pla de treball del 2019

IV Jornades Joan Vilar Costa

Les V Jornades de Joan Vila que s'havien de celebrar el maig amb la col·locació d'una placa a la casa on va néixer del barri de les Escodines es va ajornar fins el 2021.

Comissió Lluís Espinal

Tot i que la majoria d'actes programat s'han ajornat la comissió ha mantingut reunions telemàtiques

Comissió nomenclàtor Consell de la Dona

En Francesc Comas va ser convidat a la Comissió.

200 anys de la fàbrica dels Panyos

El CEB forma part de la comissió creada amb altres institucions i entitats per commemorar els dos cents anys d'aquest edifici industrial (BCIN)

Berenguer de Monntagut

El CEB participa en una comissió integrada pel Col·legi d'Arquitectes i els Amics de la seu per preparar un llibre i altres actes amb motiu dels 700 anys de la basílica.

10. Contacte amb Mozaika

Mozaika es una entitat que te com a objectiu divulgar la cultura jueva i apropar-la al públic, alhora que facilita l' investigació.

El CEB ha fet diversos intents de contactar amb entitats per obtenir ajuts per la recuperació dels documents de procedència jueva de l'Arxiu Comarcal.

El 2016 es va fer la sol·licitud a la Fundació Rotschild per realitzar la digitalització de 18 documents de l'Arxiu Comarcal i la restauració de 3 que estaven en mal estat.(amb resultat negatiu)

Aquest any hem establert contactes amb Mozaika i conjuntament farem la sol·licitud d'ajuda a Fundació Rotschild a l'any 2021.

11. Jornades Europees Patrimoni.

Tot i les limitacions el CEB va participar en l'extens programa de les Jornades Europees Patrimoni que es realitzaren els dies 6-11 d'octubre.

- Exposició "Tota pedra fa paret. La pedra seca a Catalunya" Casa Lluvia
- Conferència de Jaume Plans "L'arquitectura de la pedra seca a la comarca del Bages. Manresa i el seu terme"
- Jornades tècniques dels Panyos (Celebració del bicentenari de la fàbrica), amb la presentació del número extraordinari de la revista Dovella, 128-129.
- Visites guiades a l'interior de la fàbrica dels Panyos amb guies, entre altres, del CEB.
- Visita al Parc del Secà i la construcció en pedra seca a càrrec de Jaume Plans

12. Ajuts IRMU per Publicacions i Jornades

Com anualment han estat presentades a l'IRMU les sol·licituds per ajut a:

- XVI Convocatòria de subvencions destinades a l'edició de publicacions periòdiques i monografies de l'Institut Ramon Muntaner per a la revista DOVELLA.
- XIX Convocatòria d'ajuts per a l'organització de congressos, jornades, itineraris i trobades de l'Institut Ramon Muntaner per a les IX Jornades de patrimoni 2021 que celebrem cada any el mes de gener.

13. Premis Lacetània

L'entrega de premis es va ajornar fins al 15 de desembre.
El CEB participa en dues convocatòries.

Lloc. Teatre Conservatori

Premi Antoni Esteve per a estudis sobre la Catalunya Central

Treball de recerca o de divulgació en qualsevol camp emmarcat en la Catalunya Central.
Dotat amb 1.500 euros (impostos inclosos) per la família Esteve. Convocat pel Centre d'Estudis del Bages i Òmnium Bages-Moianès.

Va obtenir el premi **Francesc Xavier Ventosa Molner** pel treball: **Els usos musicals a la Cardona del 1700. Una aproximació a partir dels registres de comptabilitat en el període 1686-1737.**

Premi Revista Dovella per a treballs de recerca per a joves

Article sobre el treball de recerca de batxillerat o cicles formatius fet el curs 2018/2019 que estudiï qualsevol aspecte de la Catalunya Central. Convocat i dotat pel Centre d'Estudis del Bages amb 300 euros (impostos inclosos) per als autors i una subscripció per dos anys a la revista Dovella per al professor tutor.

Atorgat a Alba Quirós López, de l'Institut Cal Gravat de Manresa (Tutor: Ovidi Cobacho Closa), pel treball Les dones artistes a Manresa (1930-1963).

14. Revista DOVELLA

Presentació de la revista Dovella número 127

Per causes òbvies no es va poder fer la presentació del monogràfic dedicat a les jornades de patrimoni de la vinya i el vi. Només es va enviar als associats.

Presentació revista Dovella numero 128-129

Dia 8 d'octubre

Lloc: Museu de la Tècnica

Assistència: 25 persones

Número monogràfic sobre els 200 anys de la fàbrica dels Panyos.

15. Homenatge a Maurici Fius i Palà

Amb motiu del centenari de la seva mort el CEB havia previst, amb col·laboració amb l'ajuntament, celebrar diferents actes i una exposició per donar a conèixer i posar en valor a l'alcalde Maurici Fius i Palà.

Degut a les limitacions covid i d'acord amb l'ajuntament de Manresa es decideix posposar la preparació dels actes, esperant que existeixin perspectives més bones o almenys que no existeixin gaires impediments legals per a la realització dels actes.

16. Projecte ceptinavi

El CEB conjuntament amb la DO Pla de Bages, el Consell Comarcal i 28 ajuntaments del Bages i Moianès continu -malgrat les limitacions- treballant en el projecte de la recuperació popular de la memòria de la vinya i el vi. La coordinació del projecte va a

càrrec de Mireia Vila, sòcia i membre de la junta del Centre. La web ja funciona així com l'app i l'izi travel.

17. WEB

El CEB potencia el web i les XXSS com a eina de contacte entre la junta i els associats. Per aquest motiu recomanem que la gent entri al web i mira l'abundant informació que hi ha.

Aquest any hem obert un espai titulat “publicacions exclusives” perquè qui vulgui pugui penjar els seus estudis o investigacions

També hem obert un aparata de vida social per complementar i fer més actualitzada part de la informació que apareix al full informatiu.

18. Altres

Participació en la Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa

Participació en la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Manresa

Manresa, 27 de febrer de 2021